

یادآوری

چاپ آثار پژوهشی استادان در گسترش فعالیت‌های علمی پوهنتون‌ها نقشی در خور اهمیت دارد ولی با تأسف، بیش از یک دهه است که با انهدام چاپخانه وزارت تحصیلات عالی، آثار تحقیقاتی دستنویس استادان بر روی دستشان مانده است طبیعی است که چنین پیشامدی تلخ، از اشتیاق استادان در پرداختن به امور پژوهشی می‌کاهد. برای رشد خلاقیت و ارتقای کمی و کیفی فعالیت‌های علمی باید زمینه چاپ و انتشار دستاوردهای علمی فراهم شود. خوشبختانه جمهوری اسلامی ایران در این مرحله از بازسازی افغانستان، در کنار سایر همکاریها، وعده چاپ بیست عنوان اثر علمی استادان را داده است. برآورده شدن این وعده از یک سو آغازی است برای تشویق استادان پژوهشگر و از دیگر سو کمکی است برای محصلین در استفاده بهتر از اندوخته‌های علمی استادان.

وزارت تحصیلات عالی افغانستان در حالی که از این همکاری شایسته و به موقع جمهوری اسلامی ایران قدردانی می‌کند، همکاریهایی از این گونه را در توسعه هرچه بیشتر مناسبات فرهنگی دو کشور سودمند و ستایش‌انگیز می‌داند!

پوهاند داکتر چراغعلی چراغ
رئیس انستیتوت طب کابل

۱- لازم است یادآوری شود پس از انتشار بیست عنوان مذکور انتشار بیست عنوان دیگر نیز مورد توافق مقامات تحصیلات عالی دو کشور دوست، ایران و افغانستان، قرار گرفت.

تقریظ

خداوند (ج) با داشتن قدرت بی‌منتهایش بخاطر کرامت بشریت و لطف بی‌پایانش به این موجود ناتوان قدرت اینرا داد تا این موجود بتواند از نگاه قدرت فکری سرآمد همه موجودات و اشرف مخلوقات گرد آری! این افراد بشر است که از نگاه فکر و اندیشه سرآمد بوده و در پی تثبیت واقعیت‌های مادی و معنوی فکری و ذهنی مطرح بحث گردد.

هر کدام از افراد بشر با در نظر داشت تلاش فطری و نیروی فکری‌اش در یک رشته خاص ابتکارات ویژه را میداشته باشد.

از اینجاست که پروفیشنل‌های مسلکی و حرفوی بوجود میاید.

از جمله اطباء در رشته‌های مختلفه طبی مصروفیت‌های خاص تخصصی را دارا میباشند. با در نظر داشت این اصل سطح دانش علمی و مسلکی بلند میرود. بخاطر رسیدن به این هدفمندی محترم پوهندوی دوکتور غلام فاروق (نجرابی) کتاب جراحی اطفال را که دارای (۵) بخش و (۱۰) فصل است، تألیف نموده. از نظر ما این کتاب خیلی مفید و قابل استفاده خوبی برای دوکتوران جوان و محصلین بوده که داشتن تصاویر خوب و مناسب ارزش علمی آنرا بیشتر ساخته است. با وجودیکه کتب و رساله‌های جراحی اطفال نه تنها در افغانستان کم بوده بلکه در بسیاری از کشورهای جهان نیز کم پیدا است.

ایشان از تألیفات جدید و معتبر طبی در تألیف این کتاب استفاده نموده است.

تألیف این کتاب را برای ارتقای شان از رتبه پوهندوی به رتبه پوهنوال مناسب دانسته و تأیید مینماییم.

موفقیت‌های هرچه بیشترشان را از خداوند (ج) استدعا مینماییم.

پوهاند دوکتور سید عبدالله «هاشمی»

پوهاند دوکتور محمد افضل «انور»

پوهاند دوکتور چراغعلی

مقدمه

حمد و ثنا مر خدای پاک راست که با طلب استعانت از ذات یکتا اوشان در تألیف این کتاب برآیم توانایی داد.

از آنجاییکه جراحی اطفال نسبت به بخش‌های دیگر طبابت در شمار کم قرار دارد، حتی نه تنها در افغانستان بلکه در کشورهای امریکایی و اروپایی نیز این شعبه طبابت به مقایسه سایر رشته‌ها کم است.

در افغانستان مسلک جراحی اطفال بیشتر از ۲۰ سال سابقه ندارد. به این معنی که مشخصاً کدام محل یا شفاخانه به عنوان یک مرکز تداوی و معالجه برای مریضان جراحی اطفال وجود نداشت.

همانطوریکه ساحة کار و فعالیت از نگاه شفاخانه و یا مراکز تدریسی و تداوی جراحی اطفال در سطح جهان کمی و کاستی دارد، در افغانستان این نارسایی بیشتر است.

لذا گفته می‌توانیم که مواد درسی از قبیل کتب، مجلات، نشرات و غیره آن نیز کمیاب است.

با آنهم با سعی و تلاش زیاد توانستم که یکتعداد کتب و رساله‌های معتبر جراحی اطفال را دستیاب نمایم و با داشتن منابع باارزش علمی آنها در تألیف این کتاب اقدام نمایم.

سعی بعمل آمده است تا از مأخذهای جدید استفاده شود. علاوه بر آن بعضی موضوعات از تجارب شخصی و مسلکی‌ایکه در طی چندین سال بدست آورده‌ام از آنها در تألیف این کتاب نیز استفاده شده است.

موضوعات این کتاب مطابق کوریکولم، مفردات درسی محصلین انستیتوت طب در نظر گرفته شده است.

این اثر دارای پنج بخش بوده که در ده فصل تهیه و ترتیب شده است. از اینکه کتب و رساله‌های درسی و علمی جراحی اطفال در افغانستان کم است و برای اولین بار به

حیث یک کتاب جراحی اطفال این کتاب تألیف شده است. میتواند که برای محصلین و دوکتوران یک منبع علمی خوب جهت استفاده آنها باشد.

کوشش شده است که در مورد عوامل سببی، پتالوژی، معاینات لابراتواری و سایر معاینات، لوحه کلینیکی، تشخیص و تشخیص تفریقی و تداوی معلومات خوب داده شده باشد.

در خاتمه از همکاری‌های استادان محترم هر یک پوهاند دوکتور سید عبدالله «هاشمی»، پوهاند دوکتور محمد افضل «انور» و پوهاند دوکتور چراغعلی ابراز سپاس مینمایم.

با احترام

پوهندوی دوکتور غلام فاروق «نجرابی»